

Het vergrote gebaar van Jan Radersma

Jan Radersma werd in 1948 te Jakarta geboren. Toen hij ongeveer vijf jaar oud was, kwam hij met zijn ouders uit Indonesië naar Nederland. Hij herinnert zich weinig van zijn eerste levensjaren; wel weet hij dat hij vanaf zijn vroegste jeugd affiniteit had met bepaalde kleuren en patronen. In het ouderlijk huis werd weinig over Indonesië gesproken, maar Jan Radersma bleef de drang voelen om eens terug te gaan en met bewuste ogen zijn geboorteland weer te zien.

In 1970 voltooide hij zijn studie aan de Academie voor Kunst en Vormgeving in Den Bosch. Hij had daar gekozen voor de afdelingen grafiek en monumentaal. Radersma prijst zich gelukkig dat het in die tijd nog gebruikelijk was studenten aan portretten en stilleven te zetten, en herinnert zich in dat verband dankbaar de lessen van Wim van de Plas en Kurt Löb. Hij verklaart tot op heden baat te hebben bij deze studieuze en figuratieve basis.

In de loop van de jaren zeventig ontwikkelt hij in zijn werk een identiteit. Die periode was zeker niet altijd aangenaam, ook al realiseert hij zich dat het vaak moeizame proces zinvol en vruchtbaar is geweest. In 1982 komt de gelegenheid om een oude wens in vervulling te doen gaan. Hij reist naar Indonesië en legt daar met de fotocamera en het schetsboek, maar ook in geschreven stukken zijn indrukken vast. Hij ontdekte op deze reis, dat de voorliefde voor speciale kleuren en figuren, die hij vanaf zijn kinderjaren koesterde, met deze cultuur te maken heeft. Motieven, ontleend aan Balinese danspatronen en vormelementen van het landschap en van bouwwerken ter plaatse, zullen mede bepalend zijn voor het beeld van zijn latere werk.

Huid

In de zeefdrukken en gemengde technieken van Jan Radersma gaan expressieve penseelstreken en spectaculair kleurgebruik gepaard aan een bijna instinctmatig respect voor compositorische wetten. De vaart en de spontaneïteit die tot in het eindresultaat behouden blijven, duiden op trefzekerheid en zelfvertrouwen. Soms doen de van het beeld aflopende kleurvakken vermoeden dat zij fragmenten zijn van grotere composities. Dat is waarschijnlijk het gevolg van het 'vergrote gebaar' waartoe Radersma zichzelf

dwingt, door de werken op de grond te leggen en vanaf een verhoging het met rondhout of bambus verlengde penseel te hantieren. In een latere fase zet hij het werk op de ezel.

Jan Radersma; 'Tandak' (dans), gemengde techniek, 110 x 140 cm, 1988

Er zijn ook werken waarbij hij met een aquarel-achtige techniek, in enkele streken met vrijwel transparante verf tekens schildert, die doen denken aan calligrafie. In alle gevallen heeft hij grote aandacht voor de oppervlakte, de 'huid' van het werk. Vaak maakt hij een ondergrond aan met onder andere beenderlijm en gips, of hij werkt op zelfgeschept papier. Linnen gebruikt hij hooguit om het in de gemengde techniek te integreren. Radersma benadrukt dat zijn oeuvre, ook al zijn de beeldbronnen gevarieerd, qua strekking en thematiek onveranderlijk de vergankelijkheid en de relativiteit betreft.

Raymond Baan

Jan Radersma; gemengde technieken

Galerie Naber, Korreweg 50, Groningen
wo t/m za 13-17.30 uur, t/m 30 maart